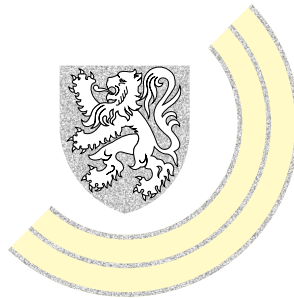

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

19 februari 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, LANDBOUW, WERKGELEGENHEID
EN TOERISME

Vraag om uitleg van de heer Guy Sols tot de heer Renaat Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de transmissie van gegevens van werkonwillige werklozen

Commissie voor Economie, Landbouw en Toerisme

Donderdag 19 februari 2004

VOORZITTER : De heer André-Emiel Bogaert

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.15 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Guy Sols tot de heer Renaat Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de transmissie van gegevens van werkonwillige werklozen

De voorzitter : Aan de orde is vraag om uitleg van de heer Sols tot de heer Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de transmissie van gegevens van werkonwillige werklozen.

De heer Sols heeft het woord.

De heer Guy Sols : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb in het verleden al vragen gesteld over deze problematiek. Ook tijdens de begrotingsbesprekingen van 2004 heb ik gezegd dat deze problematiek de VLD na aan het hart ligt.

Uit recente cijfers blijkt andermaal dat in er in het Waals Gewest nog steeds een probleem bestaat inzake de transmissie van gegevens over werkonwillige werkzoekenden. Van het totaal aantal transmissies komt twee derde uit Vlaanderen en amper 8 percent uit het Waals Gewest. De situatie wordt nog schrijnender als we kijken naar de sancties. Acht van de tien sancties die de RVA uitspreekt, worden getroffen tegen een Vlaamse werkloze. Welgeteld 7,07 percent van de sancties is gericht tegen Waalse werklozen. Dat betekent dat de Vlaamse werklozen elf keer meer worden gesancioneerd door de RVA dan de Waalse werklozen.

Tijdens de federale werkgelegenheidsconferentie is nogmaals afgesproken dat het deze keer menens moet worden met deze transmissies. Op federaal

vlak is minister Vandenbroucke expliciet vragende partij voor betere controles. Deze vormen immers een wezenlijk onderdeel in het alternatieve systeem voor artikel 80 – schorsing wegens langdurige werkloosheid. Dit werd tijdens de federale ministerraad in Gembloers op 16 en 17 januari overeengekomen.

Mijnheer de minister, tijdens de bespreking van de begroting en de beleidsbrief Werkgelegenheid 2004 in de plenaire vergadering, heb ik dit probleem aangekaart. We rekenden toen op u om samen met de federale minister van Arbeid en Pensioenen, een initiatief te nemen dat paal en perk stelt aan deze wantoestand. Deze aangelegenheid kan worden besproken in de evaluatiecommissie van de RVA, waarin uzelf of uw vertegenwoordiger zitting heeft. De voorwaarde is natuurlijk wel dat die commissie bijeenkomt.

Mijnheer de minister, hebt u reeds een initiatief genomen om samen met uw federale collega regelmatig vergaderingen te beleggen van de evaluatiecommissie van de RVA ? Heeft er intussen al een vergadering van die commissie plaatsgevonden en is er een timing vastgelegd voor regelmatige bijeenkomsten ? Zo ja, wanneer was dat ? Hebt u of uw vertegenwoordiger het probleem van de transmissies op de agenda geplaatst ? Wat werd er precies besloten ? Welke follow-up zal worden gegeven aan de conclusies ?

Zo neen, wat is daar dan de oorzaak van ? Is er al een concrete datum vastgelegd ? Zult u een initiatief nemen met als expliciete vraag de agendering van het transmissieprobleem en een regelmatige follow-up van de resultaten ?

De voorzitter : Mijnheer de minister, werd deze problematiek in het verleden al besproken op het Overlegcomité ?

Minister Landuyt heeft het woord.

Minister Renaat Landuyt : Het gaat hier om een zeer actuele vraag. In het kader van de werkgelegenheidsconferentie is een debat gevoerd over de transmissie en een betere opvolging van de werkwillegheid van werklozen. Er is toen afgesproken dat de federale regering een voorstel zou doen in verband met het bewuste artikel 80 van de werkloosheidsreglementering. Dat houdt rekening met samenwonenden en de werkwillegheid van samenwonenden die uitkeringen ontvangen. De afspraak was een alternatief voorstel te doen.

In Gembloers stelde de federale regering voor om de controles te verscherpen. De vraag is dan natuurlijk hoe de samenwerking en de coördinatie zullen verlopen tussen de controlediensten en uitbetalingsdiensten van de RVA en de begeleidingsdienst van de VDAB.

Terwijl wij bezig zijn met het uitwerken van een sluitende aanpak, zoals overeengekomen tijdens de ondernemingsconferentie, werkt de federale overheid een controlesysteem uit. Die twee systemen moeten op elkaar worden afgestemd. Het thema valt nu onder het politiek, en dus niet ambtelijk, overleg. De zaak is praktisch uitgeklaard op het politieke niveau.

Er is een soort voorstel van de federale overheid. Daarin staat dat 'tijdens de interministeriële conferentie van 4 februari 2004 de federale minister van Arbeid heeft meegedeeld dat hij in overleg met de sociale partners een nieuwe oproep- en controleregeling zou uitwerken en dat hij de medewerking van de bevoegde gewesten en gemeenschappen solliciteert inzake het verhogen van de begeleidingsinspanningen, de uitbouw van het systeem van gegevenstransmissie en het faciliteren van de bewijslast in hoofde van de werkloze.'

Met het schrijven van 6 februari 2004 maakt de federale minister van Arbeid zijn concrete voorstellen over. In essentie gaat het over een systematische uitbouw van de begeleiding van werkzoekenden, gekoppeld aan een zelfde systematische uitbouw van het oproep- en controlesysteem. In een eerste fase wordt vertrokken van leeftijdscategorieën, waarin zowel preventieve als curatieve groepen zitten. Preventieve groepen bestaan uit mensen die pas werkzoekend werkloos zijn. De curatieve groepen bestaan uit mensen die al lang werkzoekend zijn.

In de periode tot juni 2005 wordt gestart met de jongeren van minder dan 25 jaar en met de jonge volwassen werklozen tussen 25 en 30 jaar die minstens 15, respectievelijk 21 maanden werkloos zijn.

Ook binnen die groep zal nog een timing van opstarten worden vastgelegd. In de periode van juli 2005 tot juni 2006 wordt de groep uitgebreid tot alle werklozen jonger dan 40 jaar die de werkloosheidsduur van 15 of 21 maanden bereiken. In de periode juli 2006 tot juni 2007 wordt de groep verder uitgebreid tot alle werklozen jonger dan 50 jaar die de werkloosheidsduur van 15 of 21 maanden bereiken. Na juli 2007 wordt het stelsel geëvalueerd.

Het uitgangspunt hierbij is dat de nieuwe werkzoekenden – de preventieve doelgroep – volgens vermeld opbouwscenario een begeleiding krijgen vooraleer ze 6 maanden werkloos zijn indien ze minder dan 25 jaar zijn, en vooraleer ze 12 maanden werkloos zijn indien ze ouder dan 25 jaar zijn. Indien dit het geval is, krijgen ze een oproepvrijstelling gedurende 12 maanden. Indien het geen nieuwe werkzoekenden betreft, geldt die vrijstelling pas als de begeleiding aanvangt voor het einde van de tweede maand volgend op de verwittigingsbrief van de RVA en voor zover deze begeleiding intensief is. Een intensieve begeleiding houdt in dat er minstens maandelijks een contact of actie is.

Het federale systeem voorziet nog in specifieke regels voor andere situaties met telkens specifieke oproepregels. Bovendien worden werklozen die een opleiding volgen of een werkervaring hebben, pas opgeroepen 4 maanden na de beëindiging van deze modules.

De Vlaamse overheid zal in elk geval de mensen die gedurende 37 maanden werkzoekend zijn, systematisch oproepen voor begeleiding. Wellicht zal er worden nagegaan wie medewerking weigert. Die persoon zal automatisch in het transmissiesysteem worden opgenomen. Enerzijds is er de controle door de RVA. Anderzijds bieden wij begeleiding, die iets verder gaat dan de andere gewesten.

Momenteel wordt er gezocht naar een mogelijk systeem van gegevensuitwisseling. Een eerste bijeenkomst vond plaats op 4 februari 2004. Het Vlaams Gewest is bereid mee te werken aan de uitbouw van een elektronisch systeem van gegevensuitwisseling. Een aantal gegevens zal daar zeker in worden opgenomen. Het gaat om alle werkzoekenden die een trajectbegeleiding volgen, alle werkzoekenden van wie de trajectbegeleiding afloopt, alle werkzoekenden die spontaan een traject of module volgen, alle werkzoekenden die een opleiding of een andere module volgen, alle werkzoekenden die een trajectbegeleiding of een werkaanbod weigeren, alle werkzoekenden die zonder gel-

Landuyt

dige reden een trajectbegeleiding of opleiding stopzetten.

We gaan na welke gegevens van de verschillende begeleidingsinstanties van de verschillende gewesten kunnen worden samengebracht in één gegevensbank, zodat de RVA veel vlotter kan zien wie er moet worden gecontroleerd of bestraft. Aangezien de gegevens gemeenschappelijk worden, gaat het om een automatische permanente transmissie. We willen er alleszins op toezien dat de gegevens-transmissie automatisch on line gebeurt. Voor alle duidelijkheid wil ik hier nog even herhalen dat het hier het doorgeven van de voor de werklozen positieve en negatieve gegevens betreft.

De geplande gegevenstransmissie is een van de punten die we aan het Charter van de Werkzoekende willen toetsen. In dat charter staat immers te lezen dat de wet op de privacy van toepassing is op het doorgeven van gegevens en dat de werkzoekende bijgevolg zijn toestemming moet verlenen. Het spreekt voor zich dat we niet zomaar mogen stellen dat de werkzoekende voor elke gegevens-transmissie zijn toestemming moet verlenen. Indien we er niet van uitgaan dat het hier gegevens van algemeen belang betreft, zou elke werkonwillige het systeem kunnen blokkeren door ons die toestemming te weigeren. In dat geval zouden we een uitgebreide controle moeten op poten zetten om aan de nodige gegevens te raken. Om dergelijke ongewilde effecten te vermijden, wil de Vlaamse regering zich nog even over de rechten van de werkzoekende buigen. De gemaakte politieke afspraken moeten in uitvoerbare wetten en decreten worden vertaald.

Zodra de principes in een samenwerkingsakkoord zijn vervat, kan de evaluatiecommissie dit verder opvolgen. We hebben ervoor gekozen eerst een politieke beslissing over deze kwestie te nemen. We hopen dat deze politieke beslissing tot een betere samenwerking met de andere gewesten zal leiden en dat de andere gewesten bereid zullen zijn om mee te werken aan een beter evenwicht tussen het begeleidingaanbod en het confronteren van uitkeringsgerechtigden met hun eigen verantwoordelijkheden.

De voorzitter : De heer Sols heeft het woord.

De heer Guy Sols : Hoewel hij me gedeeltelijk op mijn honger heeft laten zitten, zou ik de minister willen bedanken voor zijn antwoord. Ondanks de belofte die de minister tijdens de begrotingsbespre-

kingen heeft geuit, heeft de evaluatiecommissie in december 2003 niet vergaderd. Op het federale niveau heeft ondertussen heel wat belangrijk politiek overleg plaatsgevonden. Voorafgaand aan dit overleg is een samenwerkingsakkoord afgesloten. De oprichting van de evaluatiecommissie is een van de gevolgen van dit samenwerkingsakkoord. Dit betekent dat het overleg niet op het niveau van de ambtenaren, maar op het niveau van de politiek is georganiseerd.

Mijns inziens, is en blijft de evaluatiecommissie het instrument bij uitstek om na te gaan of alle gewesten van dit land dezelfde versnelling hanteren. Het gaat hier om honderdduizenden mensen. Vlaanderen tracht een sluitender en rechtvaardiger systeem op poten te zetten. Het succes van dit systeem is onder meer afhankelijk van het ontstaan van een goede regeling op het federale niveau. We moeten de implementatie van ons systeem kunnen verzekeren. Dit is een kwestie van rechtvaardigheidsgevoel.

Mijnheer de minister, u beschikt over alle instrumenten om de scheefgetrokken situatie gedeeltelijk weer recht te trekken. Dit is de kern van mijn vraag om uitleg. U hebt alle troeven in handen. De bevoegde federale minister behoort zelfs tot uw partij.

Vlaanderen wil zich streng maar rechtvaardig opstellen. Dat boezemt me uiteraard geen angst in. Ik ben wel bang dat het zuidelijk landsgedeelte ons hierin niet zal volgen. U wil meer transparantie. U wil meer informatie doorgeven. Het is niet zeker dat Forem diezelfde transparantie wil nastreven. In Wallonië blijkt op dit vlak niets te bewegen en wordt met de bescherming van de privacy beschermd. Het geïnstitutionaliseerd overleg tussen politici of tussen ambtenaren is een gevolg van het samenwerkingsakkoord. We moeten hiervan gebruik maken om de gehanteerde werkwijze in alle landsdelen op te volgen.

We mogen niet toestaan dat Vlaanderen een mooi en degelijk functionerend systeem opzet en dat Wallonië dit niet doet. De betrokkenen zullen snel weten dat ze in Vlaanderen worden gesanctioneerd en aan de andere zijde van de taalgrens niet. Mijn vraag om uitleg is vooral bedoeld om deze problematiek aan te kaarten.

Mijnheer de minister, mijn vraag om uitleg heeft eigenlijk niets te maken met de inspanningen die u reeds hebt geleverd of met de houding die u in dit verband aanneemt. Ik vraag me af of u met betrekking tot dit concrete punt stappen kunt zetten om

Sols

ervoor te zorgen dat de andere gewesten eenzelfde houding zouden aannemen. Hoewel u minister van de Vlaamse regering bent, beschikt u over de nodige instrumenten om op het federale niveau een beweging op gang te brengen.

Ik vraag me af of die bekommernis eigenlijk nog leeft. Ze is alleszins niet prioritair. De belofte om de evaluatiecommissie te laten samenkomen, is niet ingelost. Hoewel op andere punten allerlei stappen worden gezet, beweegt dit dossier zeer weinig. Dat verontrust me.

De voorzitter : Minister Landuyt heeft het woord.

Minister Renaat Landuyt : Mijnheer Sols, ik begrijp uw opmerking niet. De evaluatiecommissie bestaat uit de topambtenaren van de VDAB en van Forem. Tijdens die vergaderingen tonen ze elkaar de verwijsingscijfers en plaatsen ze die gegevens in hun context. Over andere instrumenten beschikt de evaluatiecommissie eigenlijk niet. Ik weet niet hoe ik iemand van een andere administratie zou kunnen aanpakken.

Ik zal even herhalen welke activiteiten we ontplooiën en op welke wijze we onze plannen misschien kunnen uitvoeren. Ik wil er trouwens op wijzen dat de in het Charter van de Werkzoekende ingebouwde rem in Wallonië niet bestaat.

Op het politieke niveau, dat hoger staat dan eender welke evaluatiecommissie, gaan we momenteel na hoe we ervoor kunnen zorgen dat de controle op werklozen overal even efficiënt gebeurt en dat de begeleidingsdiensten van de verschillende gewesten op dezelfde manier met deze problematiek omgaan. Deze discussie is het gevolg van de verwijzingscijfers en van de houding van de andere gewesten. De andere gewesten wijzen er steeds op dat ze met een heel andere werkloosheidsproblematiek worden geconfronteerd. Aangezien ze met veel meer werklozen worden geconfronteerd, staan ze argwanend tegenover controles en sancties. Ze kunnen de werkzoekenden immers niet veel aanbieden.

We hebben al stappen in de goede richting gezet. De ombuiging van controle naar begeleiding is een positief gegeven. Aangezien de begeleiding een gewestelijke bevoegdheid is, heeft over dit onderwerp overleg plaatsgevonden. Dit overleg is niet in een evaluatiecommissie gevoerd. De bevoegde ministers hebben zelf een akkoord bereikt. Dit akkoord moet nu in de praktijk worden gebracht. Wij heb-

ben onze sluitende aanpak aan het vanuit een andere invalshoek opgezette systeem aangepast. Wij zijn klaar om verdere stappen te zetten.

Ik ben niet van plan mijn houding te wijzigen. Vlaanderen moet een eigen ritme kunnen behouden. Het controlesysteem heeft in de andere gewesten tot een grotere bereidheid geleid om effectief in begeleiding te investeren. Op die manier wordt het gemakkelijker om vast te stellen wie wil meewerken en wie moet worden doorverwezen.

Momenteel gaat het om het doorgeven van gegevens. Dit is een cruciale discussie. Het doorgeven van gegevens zou niet op individuele basis mogen gebeuren. Mensen in begeleiding zouden niet mogen worden gecontroleerd. De ambtenaren mogen elkaar niet voor de voeten lopen. De verstuurd brieven mogen elkaar niet kruisen. We leven in een geautomatiseerde tijd. We moeten nagaan hoe we de gegevens van de begeleidingsinstaties kunnen verzamelen. De Vlaamse overheid heeft steeds gezegd dat iedereen bij manier van spreken alles mag zien. De andere gewesten hebben zich steeds wat schoorvoetender opgesteld.

We mogen hierbij de autonomie van de diensten niet uit het oog verliezen. De VDAB wil niet dat de gegevensuitwisseling via een omweg tot een controle van de RVA op de eigen werkzaamheden leidt.

Aangezien we deze terechte gevoeligheid in overweging moeten nemen, zijn we tot de evidente vaststelling gekomen dat we wellicht best samen een gegevensbank oprichten en goed moeten afspreken welke gegevens hierin automatisch terecht komen.

Ik kan deze werkwijze enkel volgen indien ik niet door de wet op de privacy wordt afgeremd. Elke werkzoekende heeft een aantal gedetailleerd uitgewerkte rechten. Ik moet zien te vermijden dat de gegevens niet mogen worden doorgegeven. We moeten er principieel van uitgaan dat het hier gegevens van algemeen belang betreft en dat de overheid dit onderdeel van het publiek terrein op een verantwoorde manier moet kunnen gebruiken. Dit evenwicht moeten we bij het opstellen van de rechten en de plichten zeker bewaken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 10.42 uur.*
